



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudkyň Mgr. Lucie Markové a Mgr. Lucie Jackwerthové ve věci

žalobce: █████ O █████ H █████ narozený █████
bytem █████
zastoupený advokátem JUDr. Janem Pavlokem, Ph.D.
sídlem K Brusce 124/6, 160 00 Praha 6

proti
žalovaným: **1. Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 00 Praha 2
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2
2. JUDr. Jan Fendrych, soudní exekutor, Exekutorský úřad Praha 2
sídlem Hradecká 2526/3, 130 00 Praha 3
zastoupený advokátem Mgr. Janem Lehovcem
sídlem Velehradská 88/1, 130 00 Praha 3

o 3 240 684,34 Kč s příslušenstvím,
o odvolání 1. a 2. žalovaného proti výrokům I. a III. rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3. března 2022, č. j. 29 C 167/2015-621,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. mění tak, že se žaloba co do částky 810 171,07 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % ročně od 26. 10. 2017 do zaplacení zamítá, jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- II. Žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů ve výši 192 832,80 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil 1. žalované a 2. žalovanému zaplatit žalobci společně a nerozdílně částku 3 240 684,34 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 26. 10. 2017 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu v části, kterou se žalobce domáhal zaplacení úroků z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 12 252,38 Kč od 6. 6. 2015 do 3. 10. 2017 a úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 3 240 684,34 Kč od 6. 6. 2015 do 25. 10. 2017 (výrok II.) a uložil oběma žalovaným zaplatit žalobci společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení ve výši 414 055 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce (výrok III.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal proti žalovaným společně a nerozdílně zaplacení částky 3 240 684,34 Kč s příslušenstvím (po částečných zpětvzetích žaloby a zastavení řízení o částku 382 853 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 6. 6. 2015 do zaplacení (usnesení čl. 100) a o částku 141 195,38 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 128 943 Kč od 6. 6. 2015 do zaplacení a z částky 12 252,38 Kč od 4. 10. 2017 do zaplacení (usnesení čl. 433)) jako majetkové škody způsobené mu nesprávným úředním postupem 2. žalovaného jako soudního exekutora v exekučním řízení vedeném u něj pod sp. zn. [REDAKCE]. Nesprávným úředním postupem mělo být, že soudní exekutor včas nezřídil exekutorské zástavní právo na nemovitostech povinného J. K. a žalobce, který v exekučním řízení vystupoval jako oprávněný, tím přišel o plné uspokojení své pohledávky vymáhané podle exekučního titulu – rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2007, sp. zn. [REDAKCE]. Žalovaná částka sestávala z jistiny ve výši 1 400 000 Kč a ve zbývajících částech z příslušenství – zákonného úroku z prodlení.
3. Soud prvního stupně rozhodoval poté, co jeho předchozí dvě rozhodnutí byla odvolacím soudem zrušena. Jednalo se o rozsudek ze dne 6. 6. 2016, č. j. 29 C 167/2015-129, který byl zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 69 Co 273/2016-209 (potvrzeno usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2019, č. j. 30 Cdo 2769/2017-261) a rozsudek ze

dne 14. 5. 2020, č. j. 29 C 167/2015-485, který byl zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 5. 2. 2020, č. j. 21 Co 322/2020-536.

4. V usnesení odvolacího soudu *č. 209* a navazujícím usnesení Nejvyššího soudu *č. 261* soudy uzavřely, že 2. žalovaný jako soudní exekutor se dopustil nesprávného úředního postupu, pokud bezodkladně nevyužil jako jednu z forem exekuce zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitostech povinného J. K. Tuto povinnost exekutora dovodil Nejvyšší soud z § 46 odst. 1 exekučního řádu (ve znění účinném od 1. 11. 2009 do 31. 12. 2012, dále EŘ), § 47 odst. 1 EŘ, § 58 EŘ. Uvedl, že soudní exekutor je tím, kdo určuje způsob provedení exekuce, je povinen provádět úkony neprodleně po svém pověření i bez návrhu účastníků. Exekuci je povinen provádět rychle a účelně tak, aby vymáhaná povinnost byla splněna co nejdříve a v úplném rozsahu, postupovat hospodárně a efektivně tak, aby to pro oprávněného bylo co nejvýhodnější při respektování zásad exekučního řízení. Zdůraznil, že exekutorské zástavní právo patřilo v posuzovaném období mezi způsoby provedení exekuce sloužící k vymození peněžitého plnění, přičemž jeho účelem bylo zajištění pohledávky oprávněné osoby do doby, než bude realizován jiný způsob exekuce nebo než bude pohledávka oprávněného povinným zaplacená. Tento způsob měl exekutor volit vždy, když z katastru nemovitostí zjistil, že povinný je vlastníkem nemovitosti a neměl dosud informace o tom, zda má účet s dostatkem finančních prostředků nebo pobírá mzdu a lze očekávat, že vzhledem k výši pohledávky a přihlášených pohledávek bude exekuce brzy provedena. Je řešením i situací, kdy již ohledně nemovitostí je vedena exekuce v jiném exekučním řízení nebo se poté povinný dostane do úpadku. Pořadí přihlášené pohledávky se přitom řídí datem zřízení exekutorského zástavního práva. Nejvyšší soud neshledal opodstatněnou argumentaci 2. žalovaného, že podle § 69a odst. 1 EŘ měl soudní exekutor toliko možnost, nikoli povinnost zřídit na nemovitostech povinného exekutorské zástavní právo (podrobněji viz odst. 32. usnesení Nejvyššího soudu). Dále byla vyřešena otázka solidární odpovědnosti obou žalovaných s tím, že 2. žalovaný odpovídá za škodu podle § 32 EŘ a 1. žalovaná podle § 4 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále „OdpŠk“), aniž by do 31. 12. 2012 byla exekučním řádem upřednostněna odpovědnost státu. Soudu prvního stupně bylo odvolacím soudem uloženo zabývat se opodstatněností nároku žalobce z hlediska vzniku škody a jejího rozsahu, příčinnou souvislostí mezi škodou a nesprávným úředním postupem, při tom posoudit vztah vymáhané pohledávky za J. K. a nároku žalobce za Z. D. a zda pohledávka nebyla či nemůže být uhrazena touto osobou či případně J. M. a dále případnou spoluodpovědností žalobce za vzniklou škodu tím, že sám řádně svá práva nehájil a neučinil od vykonatelnosti exekučního titulu včas úkony k zajištění své pohledávky.
5. Druhým zrušovacím usnesením odvolacího soudu *č. 536* odvolací soud kromě závěru, že v projednávané věci došlo k nesprávnému úřednímu postupu a že je dána existence současné odpovědnosti obou žalovaných, akceptoval i doplněné závěry soudu prvního stupně o nesolventnosti společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. a neúčelnosti vymáhání dluhu na J. M. s tím, že domoci se plnění na těchto subjektech by bylo pro žalobce zjevně bezúspěšné. Jako nedůvodné shledal námitky žalovaných ohledně úroku z prodlení, který byl žalobci přiznan exekučním titulem s tím, že výše škody přiznaná žalobci proti J. K. a J. M. rozsudkem v trestním řízení nemůže být v projednávané věci zpochybňována. Stanovil, že k prodlení s náhradou škody na straně žalovaných mohlo dojít až ode dne 26. 10. 2017, což byl den následující po právní moci konečného rozvrhového usnesení ze dne 6. 10. 2017.

6. Dostatečným naopak neshledal, jak se soud prvního stupně vypořádal s argumentací žalovaných ohledně výše žalovaného nároku, s tím, že nelze bez dalšího vycházet ze seznamu přihlášek v insolvenčním řízení, neboť tato listina nepředstavuje překážku, která by po skončení konkursu bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci projednání takové věci náleží (odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2780/2000). Závěry soudu prvního stupně ohledně výše nároku proto shledal nepřezkoumatelnými. Soudu prvního stupně bylo uloženo zabývat se výší žalovaného nároku, a to z hlediska jeho specifikace (co je jistina, co úrok z prodlení, jak k němu žalobce dospěl) a částek zaplacených žalobci ze strany [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] a dále tím, zda žalobce využil všechny možnosti vedoucí k vymožení jeho pohledávky za solidárně zavazanými subjekty, možnostmi žalobce navrhnout zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech a podat insolvenční návrh v době od vykonatelnosti exekučního titulu do podání exekučního návrhu, dále postupem žalobce v řízení vedeném proti [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] (částečné zpětvzetí žaloby), z hlediska toho, zda mohl vzniku škody předejít a případné spoluodpovědnosti žalobce za vznik škody.
7. Soud prvního stupně vycházel ze závěrů odvolacího a dovolacího soudu a zaměřil se na otázky dosud nevyřešené. Vzal za prokázané, že se žalobce dne 5. 12. 2014 obrátil na 1. žalovanou s žádostí o odškodnění. Ta o ní rozhodla dne 23. 6. 2015 a nevyhověla jí. Žalobce byl jedním z více osob (společnosti HERITAGE 2000 s.r.o., J [REDACTED] K [REDACTED], J [REDACTED] M [REDACTED] (dříve L [REDACTED]) a [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED]) připraven o částku 6 mil. Kč. Tuto částku zaplatil společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. jako úplatu za zprostředkování „převodu smlouvy o budoucí nájemní smlouvě a užívání prostor“, z níž částku 4 600 000 Kč předal do advokátní úschovy [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] spolu se zajišťovací směnkou vlastní vystavenou společností HERITAGE 2000 s.r.o. na 1 400 000 Kč. J [REDACTED] K [REDACTED] a J [REDACTED] M [REDACTED] byli rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. [REDACTED] ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu sp. zn. [REDACTED] a usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Tdo 733/2009 uznáni vinnými ze spáchání trestného činu vůči žalobci a v adhezním řízení jim bylo uloženo společně a nerozdílně zaplatit žalobci částku 6 000 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši repo sazby stanovené ČNB k 1. dni kalendářního pololetí, v němž prodlení trvá, zvýšené o 7 procentních bodů počínaje dnem 9. 1. 2006 do zaplacení (vůči J [REDACTED] M [REDACTED] byl úrok z prodlení přiznan až od 11. 1. 2006). Oba obžalovaní se měli dopustit trestné činnosti se škodou přesahující více než 10 000 000 Kč. Žalobce se vůči [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] domáhal v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. [REDACTED] zaplacení částky 4 600 000 Kč a vydání směnky, alternativně zaplacení částky 1 400 000 Kč s příslušenstvím, neboť [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] od něj převzal částku 4 600 000 Kč a směnku do advokátní úschovy a vydal je z úschovy v rozporu se smlouvou. V části, v níž požadoval vydání směnky, ev. zaplacení částky 1 400 000 Kč vzal žalobce žalobu zpět, ve zbytku byl se žalobou úspěšný a vůči [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] mu bylo přiznáno právo na zaplacení částky 4 600 000 Kč s 2 % úrokem z prodlení od 24. 12. 2003 do zaplacení a náhrada nákladů řízení. Společnost HERITAGE 2000 s.r.o. byla vymazána z obchodního rejstříku dne 12. 5. 2017 po provedené likvidaci, neboť nebyla po dobu delší než 4 roky činná, za období od roku 2011 do roku 2014 nepodala daňové přiznání, neměla žádný majetek a nevyvíjela podnikatelskou činnost. J [REDACTED] M [REDACTED] byla odsouzena k trestu odnětí svobody na dobu 6 let, později pro další trestnou činnost na další dva roky, k 26. 11. 2019 na ni byly vedeny 4 exekuce. Dne 30. 4. 2012 bylo zahájeno insolvenční řízení na J [REDACTED] K [REDACTED] 28. 6. 2012 byl zjištěn úpadek dlužníka a prohlášen konkurs. Žalobce svoji pohledávku přiznanou výše označeným trestním rozsudkem do konkursu přihlásil v celkové výši 3 868 669 Kč. Do konkursu se přihlásilo celkem 10 věřitelů, pohledávka žalobce nebyla popřena ani ze strany správce ani dlužníka (pohledávka sestávala z částky 3 484 326,72 Kč a z částky 382 853 Kč).

8. Po právní stránce soud prvního stupně věc posoudil podle zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále „OdpŠk“), a to podle § 1, 3 odst. 1 písm. b), 4 odst. 1, 5, 13 odst. 1, a dále podle § 32 odst. 1 exekučního řádu. Vyšel ze závěrů předchozích rozhodnutí odvolacího soudu a Nejvyššího soudu, že je dána existence nesprávného úředního postupu 2. žalovaného, který po pravomocném nařízení exekuce nepostupoval rychle a účinně, pokud neprodleně nezřídil exekutorské zástavní právo na nemovitostech povinného, když existence vlastnického práva povinného k nemovitostem byla snadno zjiřitelná z katastru nemovitostí, dále že je dána solidární odpovědnost 1. žalované a 2. žalovaného, a to u 1. žalované podle § 3 odst. 1 písm. b) a § 4 odst. 1 OdpŠk a § 32 odst. 3 EŘ a u 2. žalovaného podle § 32 odst. 1 EŘ. Dále pak dovodil, že v důsledku tohoto nesprávného úředního postupu vznikla žalobci škoda spočívající v nemožnosti dosáhnout uspokojení své pohledávky vůči povinnému. V řízení totiž bylo prokázáno, že pokud by bylo exekutorské zástavní právo zřízeno dříve, byl by žalobce uspokojen v celém rozsahu. Věřitel v pořadí před ním byl se svou přihláškou pohledávky ve výši 6 474 689 Kč uspokojen v celém rozsahu. Díky postupu 2. žalovaného zůstala pohledávka žalobce neuspokojena ve výši 3 240 684,34 Kč.
9. Soud prvního stupně se zabýval vyčíslením pohledávky žalobce a dospěl k závěru, že výpočty žalobce jsou správné a námitky žalovaných v tomto směru nedůvodné. Žalovaná částka 3 240 684,34 Kč sestává z jistiny dluhu ve výši 1 400 000 Kč a zbytek představuje příslušenství v podobě úroku z prodlení jdoucího od 9. 1. 2006 do 26. 6. 2012 po zohlednění plateb, které žalobce získal v konkursním řízení a od [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED] (viz podrobněji odst. 50. a 51. napadeného rozsudku). Shledal správným i způsob, jakým žalobce přijaté platby na dluh započítával, tedy že nejprve započítával na příslušenství (úroky z prodlení a náklady řízení). Opodstatněnou pak neshledal ani námitku, že žalobce požaduje úroky z úroků (tzv. anatocismus), neboť vůči žalovaným představuje žalovaná částka škodu, tedy novou jistinu. Dále se zabýval otázkou porušení prevenční povinnosti ze strany žalobce. Vyšel ze závěru zrušovacího usnesení odvolacího soudu čl. 536, tedy že žalobce se nemohl domoci svého nároku na společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. a J [REDACTED] M [REDACTED]. Dále dovodil, že požadavek, aby žalobce podával kromě návrhu na nařízení exekuce ještě návrh na zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitosti podle § 338b o. s. ř., či insolvenční návrh je zcela nepřiměřený, přičítící se základním principům právního státu. Prevenční povinnost totiž nezahrnuje povinnost, aby poškozený vznik škody předvídal, ale jen takový stupeň pozornosti, jaký lze po něm v daném místě a čase vzhledem ke konkrétní situaci požadovat tak, aby riziku škody zabránil. Žalobce důvodně spoléhal na to, že exekutor, který vykonává veřejnou moc, bude postupovat v souladu se zákonem. Žalobce zvolil racionální přístup, pokud svěřil vymáhání své pohledávky exekutorovi návrhem ze dne 1. 12. 2009. Žalobce neměl povinnost na činnost exekutora dohlížet a sledovat, zda své povinnosti plní. Na těchto závěrech nic nemění ani to, že žalobce musel nebo měl vědět, že J [REDACTED] K [REDACTED] je vlastníkem nemovitostí, že na jeho obchodní podíly je nařízena exekuce, že převedl své podíly ve společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. Vymožení povinnosti v exekuci totiž bylo zcela reálné a žalobce ani jeho právní zástupce nemohli předpokládat, že exekutor se dopustí nesprávného úředního postupu. Stejně tak neshledal důvodnými námitky ohledně postupu žalobce v řízení vedeném proti [REDACTED] Z [REDACTED] D [REDACTED]. Mezi žalobcem a [REDACTED] D [REDACTED] byla uzavřena smlouva o zajišťovací úschově, jejímž předmětem kromě částky 4 600 000 Kč byla směnka vlastní vystavená spol. HERITAGE 2000 s.r.o. na 1 400 000 Kč. Zpětvzetím žaloby za situace, kdy žalovaný [REDACTED] D [REDACTED] namítal věcnou nepřislušnost, došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi způsobenou škodou a nesprávným úředním postupem. Společnost HERITAGE 2000 s.r.o. pak existovala k 31. 12. 2016 pouze po formální stránce, neměla žádný majetek a žalobci tedy nelze klást k tíži, že se rozhodl dále plnění ze směnky nevymáhat. Nedůvodnou shledal též námitku ohledně prodeje nemovitostí v konkursu, neboť bylo

postupováno v souladu se zákonem, po udělení souhlasu ze strany věřitelského výboru a s ohledem na situaci na trhu s nemovitostmi. Uzavřel, že bylo na žalobci, jakou strategii při vymáhání svého nároku zvolí, přičemž exekuční řízení mohlo být efektivním nástrojem k vymožení celé pohledávky, nebýt nespřávného úředního postupu 2. žalovaného. Ohledně úroku z prodlení vyšel ze závazného právního názoru vyjádřeného ve zrušovacím usnesení odvolacího soudu čl. 536 a žalobci jej přiznal od 26. 10. 2017. O nákladech řízení rozhodl podle poměru úspěchu a neúspěchu ve věci podle § 142 odst. 2 o. s. ř., když dovedl, že žalobce byl úspěšný z 86 % a neúspěšný ze 14 %, náleží mu tak náhrada nákladů řízení v rozsahu 72 %.

10. Proti výrokům I. a III. tohoto rozsudku podali včasné a přípustné odvolání oba žalovaní.

11.1. žalovaná nesouhlasila s tím, jak se soud prvního stupně vypořádal s jejími námitkami ohledně porušení prevenční povinnosti ze strany žalobce. Jeho posouzení nečinnosti žalobce (v odst. 63. napadeného rozsudku) spočívající 1) v nedostatečné opatrnosti při vstupu do právního vztahu se společností HERITAGE 2000 s.r.o. (žalobce přijal k zajištění částky 1 400 000 Kč vyplacené společnosti směnku vlastní vystavenou touto společností, ačkoliv při obvyklé opatrnosti měl nebo musel vědět z veřejně přístupných údajů ve sbírce listin rejstříkového soudu, že společnost již tehdy nebyla solventní, hospodařila v záporných číslech a její podnikatelská činnost byla iluzorní) a 2) pomnutí veřejně známé skutečnosti (z výpisu z obchodního rejstříku), že na majetek jednatele společnosti (J. K.), na jeho obchodní podíl ve společnosti a též na podíly, které držel ve společnostech jiných, byla nařízena exekuce, a že dne 6. 4. 2004 jednatel svůj obchodní podíl ve společnosti převedl, což všechno svědčilo o jeho finančních problémech a bylo rizikem i pro společnost, považovala za formalistické. Při zajištění pohledávky smenkou vlastní je zcela obvyklým postupem, že si věřitel opatří informace o dlužníkovi. Dále namítla, že se soud prvního stupně vůbec nevypořádal s její námitkou ohledně nečinnosti žalobce ve vztahu k vymožení částky 1 400 000 Kč. Žalobce věděl, že tato částka může být od 5. 4. 2007 (kdy bylo pravomocně rozhodnuto o zastavení řízení o jeho žalobě proti Z. D.) vymožena výhradně na J. K. Rozhodnutí, kterým byla J. K. uložena povinnost zaplatit žalobci částku 6 000 000 Kč s příslušenstvím nabylo právní moci dne 9. 1. 2009, a žalobce přesto, že věděl nebo vědět měl, že na osobu J. K. jsou již vedeny exekuce, předal pohledávku k vymáhání 2. žalovanému až dne 1. 12. 2009, tj. téměř po roce od okamžiku, kdy mu právo pohledávku vymáhat vzniklo, přičemž neměl postaveno najisto, že mu vymáhaná částka bude zaplacená celá. 1. žalovaná měla dále za to, že tím, že se žalobce vzdal nároku na částku 1 400 000 Kč s příslušenstvím vůči Z. D. (zpětvzetím žaloby) si škodu zapříčinil sám nebo se na ní alespoň podílel. Soud prvního stupně nespřávně posoudil zjištění ze spisu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. Z protokolu o jednání tohoto soudu dne 28. 3. 2007 se podává názor soudu, že co do nároku ve výši 1 400 000 Kč (podaného alternativně na vydání směnky nebo zaplacení částky 1 400 000 Kč) se jedná o plnění ze směnky a k posouzení je proto příslušný krajský soud. Soud prvního stupně vzal za jisté, že tento názor byl správný, avšak pomnul, že správnost tohoto názoru nebyla postavena najisto a bylo zcela na vůli žalobce, jaký zvolí postup, zda vezme žalobu zpět nebo bude v řízení dále pokračovat. Rovněž pomnul, že žalobce byl zastoupen advokátem, tudíž osobou znalou práva, která musela vědět, který soud je k projednání nároku věcně příslušným a odpovědnost za podání žaloby k nepřislušnému soudu proto leží na něm. Je nepochybné, že zpětvzetím žaloby v tomto rozsahu se žalobce z vlastní vůle připravil o možnost domoci se tohoto nároku na Z. D. Žalobce svou nečinností a tedy nesplněním prevenční povinnosti pozbyl možnosti uspokojení svého nároku jak na J. K. tak na Z. D. Soud prvního stupně tedy nespřávně posoudil odpovědnost žalovaných za vznik škody, když dovedl, že žalobce se na vzniku škody svým jednáním či

nečinností nepodílel. Za daných okolností je otázkou, zda lze na 1. žalovanou vůbec pohlížet jako na „posledního“ dlužníka. Společnost HERITAGE 2000 s.r.o. nebyla solventní ani v okamžiku vstupu žalobce do právního vztahu s ní, v tomto stavu setrvala po celou dobu své existence, tedy i v rozhodném období, kdy vůči ní žalobce mohl uplatnit své nároky. Považovala za nemravné, že žalobce požaduje náhradu svých nároků na žalovaných, pokud z vlastní vůle zmařil možnost uplatnit svůj nárok u dalšího subjektu. 1. žalovaná dále soudu prvního stupně vytýkala nesprávné posouzení toho, jakým způsobem žalobce zohledňoval přijatá plnění na svou pohledávku. Poukázala na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1598/2009 a dovozovala z něj, že plní-li jeden z více dlužníků, pak se jeho plnění započítává na příslušenství, které se vztahuje k jemu uložené povinnosti k zaplacení pohledávky, byť stejná povinnost k plnění stejné pohledávky nebo její části byla uložena v jiném řízení jinému dlužníkovi, který je v prodlení. Považovala požadavek na zaplacení úroku z prodlení za rozporný s dobrými mravy. Dále upozornila, že soud prvního stupně aplikoval nesprávný právní předpis, a to zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014 (dále „o. z.“), namísto občanského zákoníku 40/1964 Sb. Navrhla, aby odvolací soud výrok I. rozsudku změnil tak, že žalobu v plném rozsahu zamítne a 1. žalované přizná náhradu nákladů řízení.

12.2. žalovaný namítl, že 1) nebylo jeho povinností zřídit exekutorské zástavní právo k nemovitostem povinného, 2) žalobce nemůže požadovat náhradu škody na žalovaných, neboť sám pohledávku řádně nevymáhal proti všem v úvahu připadajícím subjektům, 3) žalobce je přinejmenším spoluodpovědný za vzniklou škodu, neboť sám svá práva nehájil a od vykonatelnosti exekučního titulu nečinil včas právní kroky potřebné k vymožení pohledávky, 4) žalobce ve významné části požaduje plnění tzv. nedlhu – částky, která mu byla přiznána v rozporu s hmotným právem, 5) žalobce požaduje úroky z úroků a 6) žalobce chybně započítává přijatá plnění. Poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu týkající se subsidiarity odpovědnosti obou žalovaných za škodu vzniklou nedobytností pohledávky (sp. zn. 30 Cdo 139/2019, 30 Cdo 4418/2013). Nesouhlasil se závěrem soudu prvního stupně, že bylo postaveno najisto, že žalobce nemohl uspokojit svou pohledávku vůči společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. Takový závěr z provedeného dokazování nevyplývá. Naopak společnost podávala až do roku 2010 daňová přiznání k dani z příjmů. 2. žalovaný rovněž nesouhlasil s posouzením postupu žalobce vůči [REDAKCE] Z [REDAKCE] D [REDAKCE]. Bylo zcela na vůli žalobce, že vzal nárok vůči této osobě zpět. Odmítl názor soudu prvního stupně, že řízení vůči [REDAKCE] D [REDAKCE] bylo v tomto rozsahu předem ztracené. Odmítl rovněž závěr, že žalobce jednal s péčí řádného hospodáře a legitimní důvěrou v činnost soudního exekutora, pokud podal exekuční návrh a o věc se dále nijak nestaral. V době zahájení předmětné exekuce bylo z výpisu z katastru nemovitostí zřejmé, že jsou na něm zapsány poznámky o osmi předcházejících exekučních příkazech k prodeji nemovitosti, dále zástavní právo a poznámka o zahájeném řízení o zřízení dalšího zástavního práva. Za této situace žalobce a jeho právní zástupce s řádnou péčí a bdělostí nejednali, pokud se rozhodli pouze podat exekuční návrh jako devátý v pořadí. Naopak, měli okamžitě podat návrh na zřízení soudcovského zástavního práva a insolvenční návrh. Bylo věcí žalobce, aby se staral o vymožení své pohledávky za povinným. Podotkl, že žalobce pověřil k této činnosti svého advokáta, který měl povinnosti vyplývající pro něj z § 16 zákona o advokacii. Tyto řádně nesplnil, pokud zmíněné návrhy nepodal. 2. žalovaný setrval na stanovisku, že škodu si způsobil žalobce sám, popř. mu ji způsobil jeho právní zástupce, případně je třeba dospět k závěru alespoň o spoluzavinění žalobce. Dále setrval na námitce, že žalobci bylo v rámci nalézacího řízení přiznáno něco, co mu přiznáno být nemělo, na co neměl z hlediska hmotného práva nárok. Proto považoval za nemravné, aby totožné plnění bylo placeno z titulu náhrady škody. Žalobce se počal domáhat vrácení částky 6 000 000 Kč nejpozději 3. 12. 2003. Proto prodlení všech zavázaných subjektů započalo běžet 4. 12. 2003. Žalobce měl proto právo na úroky z prodlení ve výši 2 % ročně,

tak jak správně zažaloval vůči [REDACTED] D [REDACTED] Vůči J [REDACTED] K [REDACTED] si však nechal přiznat úrok z prodlení v podstatně vyšší výši (repo sazba + 7 procentních bodů) tím, že posunul počátek prodlení, čehož si zjevně soud v trestním řízení nevšiml. 2. žalovaný není rozsudkem trestního soudu ve věci, v níž nebyl účastníkem řízení, vázán, proto namítá, že kromě dlužné jistiny by měly být žalobci případně hrazeny jen úroky ve výši 2 % ročně. Dále nelze přehlédnout, že z původní „zmizelé“ částky 6 000 000 Kč žalobce na jistinu dostal zpět přinejmenším 4 600 000 Kč od [REDACTED] D [REDACTED]. Jistina pohledávky tak může činit maximálně 1 400 000 Kč a vše ostatní jsou úroky z prodlení. I z těchto úroků z prodlení však žalobce opět požaduje úroky z prodlení (anatocismus), což je nepřipustné. 2. žalovaný nesouhlasil rovněž s tím, že žalobce započítal veškerá plnění obdržaná v rámci insolvenčního řízení na úroky z prodlení. Pohledávka se řídí dobou svého vzniku, tj. občanským zákoníkem 40/1964 Sb. Podle výkladu přijatého Nejvyšším soudem v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 326/2004 pokud není dlužníkem vyslovena jiná vůle je nutné při hrazení dluhu vycházet ze zásady proporcionality. Plnění proto mělo být alespoň částečně započteno na jistinu. 2. žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobu zamítne a přizná 2. žalovanému náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

13. Žalobce vyjádřil s rozsudkem soudu prvního stupně v napadených výrocích souhlas a navrhl jeho potvrzení a přiznání nákladů odvolacího řízení.
14. K námitkám 1. žalované uvedl následující: Ohledně svého vstupu do právního vztahu se společností HERITAGE 2000 s.r.o. zdůraznil, že tato společnost měla žalobci zajistit pouze zprostředkování získání nájemní smlouvy na určitý prostor na půdě domu v Městské části Praha 1. Žalobce tedy neočekával od této společnosti poskytnutí finančního plnění, naopak sám se zavázal za zprostředkování zaplatit sjednanou cenu. Právě z důvodu opatrnosti svěčil finanční prostředky a zajišťovací směnku do advokátní úschovy [REDACTED] D [REDACTED]. V žádném případě tedy žalobce nevstupoval do riskantního případu a riskantní situace, kterou by měl předvídat. K převodu obchodního podílu J [REDACTED] K [REDACTED] došlo až dne 6. 4. 2004, tedy v době, kdy již proti němu běželo trestní stíhání, a dlužná částka byla vymáhána na [REDACTED] D [REDACTED]. Pokud se jedná o zpochybnění jeho postupu v řízení vedeném proti [REDACTED] D [REDACTED] upozornil žalobce, že se v tomto řízení domáhal také vydání směnky na částku 1 400 000 Kč (směnečný peněz), kdy směnečníkem byla HERITAGE 2000 s.r.o. a teprve subsidiárně zněl petít na zaplacení částky 1 400 000 Kč schovatelem [REDACTED] D [REDACTED]. Ukázalo se, že HERITAGE 2000 s.r.o. nebyla schopna částku 1 400 000 Kč zaplatit. Žalobce proto preventivně usiloval o postih jejího jednatele J [REDACTED] K [REDACTED] prostřednictvím trestněprávních prostředků s možností domáhat se náhrady škody v adhezním řízení. Tento prostředek byl výrazně levnější než civilní žaloby a vedl ke kvalitnímu výsledku, tj. získání exekučního titulu. V konkursní podstatě byl dostatek finančních prostředků, avšak v tomto momentě 2. žalovaný výrazně selhal. Při jednání Obvodního soudu pro Prahu 10 dne 28. 3. 2007 došlo k tomu, že po třech letech trvání sporu soudce upozornil účastníky, respektive žalobce na skutečnost, že žaloba směřující na vydání směnky je žalobou o cenných papírech, která z hlediska věcné příslušnosti náleží ke krajskému soudu jako soudu prvního stupně, žalobce tehdy navrhl vyloučení této části řízení k samostatnému projednání a postoupení Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí o věcné příslušnosti, což soudce z nepochopitelných důvodů neudělal. Žalobce vzal proto žalobu v této části zpět. V té době již vynaložil značné finanční prostředky na zaplacení soudního poplatku, uběhla již značná doba od okamžiku, kdy přišel o částku 6 000 000 Kč, z čehož byl frustrován. Navíc, žalovaný advokát [REDACTED] D [REDACTED] nebyl povinen částku 1 400 000 Kč žalobci zaplatit. K tomu by mohlo dojít pouze tehdy, pokud by nevydání předmětné směnky vedlo k tomu, že by žalobce o tuto částku přišel, tedy pokud by společnost HERITAGE 2000 s.r.o. byla schopna ji zaplatit. Žalobce částku 1 400 000 Kč uplatnil později vůči [REDACTED] D [REDACTED] z titulu náhrady škody, řízení bylo vedeno pod sp. zn. [REDACTED].

██████████ D ██████████ se bránil tím, že škoda nevznikla, protože i kdyby měl žalobce předmětnou směnku k dispozici, směnečník by nebyl schopen směnečný peněz zaplatit. Požadavek, aby žalobce vedl další spor o vymožení částky 1 400 000 Kč ať již proti ██████████ D ██████████ či HERITAGE 2000 s.r.o. je absurdní i z hlediska nákladovosti řízení. Žalobce by byl v takovém případě povinen zaplatit soudní poplatek ve výši 70 000 Kč, případně dalších 70 000 Kč v odvolacím řízení. Žalobce tedy odmítl tvrzení 1. žalované, že z vlastní vůle zmařil možnost uplatnit nárok u dalších subjektů (██████████ D ██████████ HERITAGE 2000 s.r.o.). Pokud se jedná o použití jednotlivých přijatých plateb, shledal nesprávným odkaz 1. žalované na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1598/2009. V projednávané věci jde totiž o jeden dluh mající jednu jistinu a jedno příslušenství skládající se z nákladů řízení a úroku z prodlení. Žalobce v této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 326/2004 či usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 39/11. Žalobce při specifikaci žalované částky postupoval chronologicky, vždy podle jednotlivých plateb tak, jak mu došly s tím, že každou platbu použil nejprve k úhradě právě části úroku splatné k zaplacení příslušné platby a zbytek použil vždy na úhradu části jistiny. Opodstatněná není ani námitka 1. žalované, že soud prvního stupně aplikoval namísto občanského zákoníku 40/1964 Sb. občanský zákoník 89/2012 Sb. Soud prvního stupně odkázal na přechodné ustanovení § 3028 o. z., které odkazuje na použití dosavadních předpisů.

- 15.K námitkám 2. žalovaného uvedl následující: Ohledně povinnosti soudního exekutora zřídit exekutorské zástavní právo k nemovitosti byl již vysloven závazný právní názor odvolacího soudu potvrzený i Nejvyšším soudem, a to že 2. žalovaný měl povinnost zřídit exekutorské zástavní právo ihned. Nesouhlasil ani s jeho námitkou, že sám řádně nevymáhal svou pohledávku proti všem v úvahu přicházejícím subjektům, a proto nemůže žádat náhradu škody na žalovaných. Osoby, které přijaly plnění z insolvenční podstaty a předstihly žalobce, pokud jde o rozdělení majetku z podstaty, přijaly svá plnění po právu, neobohatili se ani druhý žalovaný, který naopak svým protiprávním jednáním způsobil, že žalobce nezískal majetkovou hodnotu, kterou by nebyl tohoto pochybení jednoznačně a jednoduše získal. Není proto použitelné 2. žalovaným v odvolání citované rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 139/2019 ani 23 Cdo 1338/2009. Dodal, že žalobce se výrazným způsobem pokusil vymoci dlužné peníze od toho, kdo se na jeho úkor obohatil. Podal oznámení na Policii ČR o trestném činu, na jehož základě Policie ČR začala stíhat J ██████████ K ██████████ J ██████████ M ██████████ a ██████████ D ██████████. Trestní stíhání ██████████ D ██████████ však bylo na samém počátku zrušeno, proti čemuž žalobce nemohl brojit a což mu značně ztížilo možnost peněžní prostředky po ██████████ D ██████████ vymáhat. Nicméně v rámci trestního řízení vedeného proti J ██████████ K ██████████ a J ██████████ M ██████████ byla těmto osobám uložena povinnost zaplatit žalobci 6 000 000 Kč s příslušenstvím. Rozsudek nabyl právní moci dne 7. 1. 2009 po rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. ██████████. Proti tomuto rozhodnutí podal J ██████████ K ██████████ dovolání, o kterém rozhodl Nejvyšší soud dne 29. 9. 2009 pod sp. zn. 6 Tdo 733/2009 a toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 23. 11. 2009. V návaznosti na to pak žalobce podal návrh na nařízení exekuce. Žalobce se tedy nejen pokusil plnění vymoci, ale dosáhl na exekuční tituly vůči skutečným škůdcům J ██████████ K ██████████ J ██████████ M ██████████ i ██████████ D ██████████. Přiznané plnění vymáhal proti dvěma škůdcům, na nichž bylo vymožení plnění reálné. Vůči ██████████ D ██████████ byl úspěšný s vymožením celé částky 4 600 000 Kč s příslušenstvím, vůči J ██████████ K ██████████ bylo vymožení zbývajících dlužné částky 3 381 879,72 Kč reálné nebyl pochybení 2. žalovaného. Dodal, že skutečnost, že podal exekuční návrh až v prosinci 2009, neměla vliv na možnost včasného zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitostech J ██████████ K ██████████. 2. žalovaný měl na zřízení exekutorského zástavního práva dost času od 7. 4. 2010 do září 2011, kdy žalobce předstihli jiní věřitelé se zajištěnými pohledávkami (R ██████████ CH ██████████ a J ██████████ H ██████████). K námitkám 2. žalovaného týkajícím se placení tzv. nedluhu odkázal na napadený rozsudek v bodě 56. Stejně tak nedůvodnou považoval námitku, že požaduje úroky

- z prodlení z úroků z prodlení. V exekuci byla vymáhána určitá částka s úroky z prodlení přiznanými exekučním titulem. V insolvenčním řízení byla přihlášena částka včetně úroků ke dni vyhlášení úpadku. Celá tato částka mohla být žalobci vyplacena do konce roku 2014, po vyslovení souhlasu insolvenčního soudu k vydání výtěžku zpeněžení zajištěným věřitelům, k čemuž v důsledku pochybení 2. žalovaného nedošlo.
16. Odvolací soud přezkoumal k odvolání obou žalovaných rozsudek v napadeném rozsahu včetně řízení, které jeho vydání přecházelo podle § 212 a § 212a o. s. ř., a dospěl k závěru, že jejich odvolání jsou částečně opodstatněná.
17. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, která jsou správná a v souladu s obsahem provedených důkazů (viz odst. 6. tohoto rozsudku).
18. Důvod k doplnění dokazování podle návrhu 2. žalovaného (výpisem z katastru nemovitostí povinného J. K.) odvolací soud neshledal (§ 213 odst. 3, 4 o. s. ř.), neboť skutková zjištění, která by z něj bylo možno učinit, již byla soudem prvního stupně učiněna z důkazu exekučním spisem sp. zn. (viz odst. 5. jeho rozsudku čl. 485).
19. Soud prvního stupně postupoval zcela v intencích shora označených rozhodnutí odvolacího a dovolacího soudu. Vycházel ze závazného právního názoru, který v nich byl vyjádřen a zabýval se otázkami, které mu bylo uloženo vyřešit.
20. Odvolací soud předně zdůrazňuje, že předchozími rozhodnutími odvolacího soudu (čl. 209 a 536) a Nejvyššího soudu (čl. 261) bylo vyřešeno, že ve věci došlo k nesprávnému úřednímu postupu 2. žalovaného jako soudního exekutora tím, že včas nepřistoupil v rámci jím vedené exekuce k vymožení pohledávky žalobce jako oprávněného ke zřízení exekutorského zástavního práva na nemovitostech povinného. Exekutorské zástavní právo přitom patřilo v posuzovaném období mezi způsoby provedení exekuce sloužící k vymožení peněžitého plnění, přičemž jeho účelem bylo zajištění pohledávky oprávněné osoby do doby, než bude realizován jiný způsob exekuce nebo než bude pohledávka oprávněného povinným zaplácena. Exekutor byl v projednávané věci povinen tento způsob vedení exekuce zvolit tak, aby dostál požadavku na rychlý a účelný postup vedoucí k vymožení pohledávky oprávněného (viz podrobněji část V. usnesení dovolacího soudu čl. 261). Odvolací soud nemá důvod se od vyjádřených závěrů při nezměněném skutkovém stavu odchýlit.
21. Stejně tak byla vyřešena otázka solidární odpovědnosti obou žalovaných. Odvolací soud nemá důvod se odchýlit od dříve vysloveného závěru, že 2. žalovaný odpovídá za škodu podle § 32 EŘ (v tehdy platném znění) a 1. žalovaná podle § 4 OdpŠk, neboť do 31. 12. 2012 nebyla exekučním řádem odpovědnost státu upřednostněna (viz podrobněji str. 4 usnesení odvolacího soudu čl. 209).
22. Pro dovození odpovědnosti žalovaných za vznik škody bylo kromě existence nesprávného úředního postupu třeba, aby žalobce prokázal, že mu vznikla škoda a je dána příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem 2. žalovaného a vznikem škody.
23. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že na straně žalobce vznikla škoda tím, že v důsledku nesprávného úředního postupu 2. žalovaného nedosáhl uspokojení své pohledávky vůči povinnému J. K. V řízení totiž bylo prokázáno, že pokud by 2. žalovaný zřídil exekutorské zástavní právo dříve (minimálně před zářím 2011, kdy žalobce předstihli jiní věřitelé se zajištěnými pohledávkami (R. Č. a J. H.)), byla by žalobcova pohledávka uspokojena v plném rozsahu.

24. Z hlediska rozsahu odpovědnosti 1. a 2. žalovaného pak bylo třeba se zabývat výší škody, jak z hlediska její specifikace, tak případné spoluodpovědnosti žalobce za vznik škody v žalované výši.

25. K výši škody:

26. Soud prvního stupně se nejprve v souladu s pokynem odvolacího soudu zabýval výší škody z hlediska její specifikace, tj. v jaké výši je tvořena původní jistinou dluhu a v jaké výši původními úroky z prodlení.

27. Odvolací soud považuje závěry učiněné soudem prvního stupně v tomto směru za správné. Žalovaná částka je tvořena původní jistinou dluhu ve výši 1 400 000 Kč a ve zbývajících částech úroky z prodlení za období od 9. 1. 2006 do 26. 6. 2012. Žalobce přišel v důsledku protiprávního jednání J. K., J. M. HERITAGE 2000 s.r.o. a Z. D. o částku 6 000 000 Kč. Z toho částku 4 600 000 Kč vymohl na Z. D. včetně odpovídajícího příslušenství.

28. Žalobce svůj nárok specifikoval naposledy v podání na čl. 583 – 587 spisu a z tohoto podání je naprosto zřejmé, jak k žalované částce dospěl. Žalobce zde rozepsal, jakým způsobem započítával jednotlivé vypočtené platby od D. kterými byla pokryta jistina původního dluhu ve výši 4 600 000 Kč (jedná se o částku, kterou žalobce složil u D. do advokátní úschovy) + veškeré úroky z prodlení z této částky přiznané mu rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 (ve výši 2 % ročně z částky 4 600 000 Kč od 24. 12. 2003 do zaplacení) + náklady řízení + náklady exekuce. Výpočty žalobce jsou v souladu s tím, kdy a v jaké výši jednotlivé platby obdržel. Úroky z prodlení pak žalobce žádá do 26. 6. 2012 (zjištění úpadku povinného J. K. dne 28. 6. 2012). Do konkursu žalobce přihlásil pohledávku po započtení veškerých plateb obdržených od D. Následně zohlednil platby, které z konkursu přijal poté (102 447 Kč dne 8. 6. 2015, 12 252,38 Kč dne 3. 10. 2017 a 128 943 Kč, o které vzal žalobu zpět). Žalovaná částka tedy aktuálně sestává z částky 1 400 000 Kč (na původní jistině dluhu) a z částky 1 840 684,34 Kč (na původních úrocích z prodlení).

29. Pokud se jedná o námitky žalovaných, že žalobcem požadované úroky z prodlení jsou z velké části v rozporu s hmotným právem (žalobci byly exekučním titulem přiznány ve výši vyšší, než mu podle hmotného práva náleželo), odkazuje odvolací soud na své závěry učiněné ve zrušovacím usnesení čl. 536 v odst. 57., na nichž nemá důvod cokoli měnit. Je totiž třeba vycházet z toho, v jaké výši byly úroky z prodlení žalobci přiznány pravomocným rozhodnutím soudu. V takové výši totiž byly podkladem pro exekuci a následně vedené insolvenční řízení na dlužníka a v takové výši by (nebyť nesprávného úředního postupu 2. žalovaného) byly žalobcem vypočteny. Přezkoumávat pravomocné rozhodnutí soudu v trestním řízení včetně adhezního výroku o náhradě škody soudu v tomto řízení nepřislouší.

30. Námitky žalovaných, že žalobce započítával přijaté platby nesprávně, odvolací soud nesdílí a shledává přílehlavými závěry soudu prvního stupně uvedené v odst. 55. jeho rozsudku. Aplikace žalovanými zmíněného rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1598/2009 není namístě, neboť v projednávané věci se nejedná o několik dluhů téhož dlužníka, ale o jeden dluh sestávající z jistiny a příslušenství (D. dlužil žalobci částku 4 600 000 Kč + příslušenství této pohledávky). Žalobce tudíž postupoval zcela v souladu s judikaturou přijatými závěry, pokud přijaté platby započítával (pokud dlužník neurčil jinak) nejprve na

příslušenství, a teprve poté na jistinu (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1598/2009).

31. Stejně tak není opodstatněná námitka žalovaných, že žalobce požaduje úroky z úroků (tzv. anatocismus). Odvolací soud souhlasí s tím, co v tomto směru uvedl soud prvního stupně v odst. 56. jeho rozsudku. Žalobce v projednávané věci žaluje nárok na náhradu škody, která je představována, jak výše rozvedeno, původní jistinou a původními úroky z prodlení. Tato celková částka nyní představuje novou jistinu (škodu), a tudíž se o anatocismus nejedná.

32. K porušení prevenční povinnosti a spoluodpovědnosti žalobce na vzniku škody:

33. Soud prvního stupně se dále v souladu se závazným právním názorem odvolacího soudu zabýval námitkami žalovaných ohledně porušení prevenční povinnosti ze strany žalobce a z toho plynoucí jeho případné spoluodpovědnosti za vznik škody v žalované výši.

34. Přitom vycházel z ustálené judikatury Nejvyššího soudu, že odpovědnost státu za škodu vzniká až tehdy, pokud poškozený nemůže dosáhnout uspokojení své pohledávky vůči dlužníku, který je povinen mu plnit a dostává se tak do pozice tzv. posledního dlužníka (rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 1158/2004, 25 Cdo 803/2003, 25 Cdo 2601/2010).

35. V projednávané věci byli osobami povinnými žalobci plnit v první řadě společnost HERITAGE 2000 s.r.o., dále [REDAKCE] Z [REDAKCE] D [REDAKCE] J [REDAKCE] a J [REDAKCE] M [REDAKCE]

36. K vymáhání pohledávky po J [REDAKCE] M [REDAKCE] a HERITAGE 2000 s.r.o.:

37. Pokud soud prvního stupně vyšel z toho, že žalobce se svého nároku nemohl reálně domoci na společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. a J [REDAKCE] M [REDAKCE] je jeho závěr v souladu s již dříve vyjádřeným závěrem odvolacího soudu v usnesení čl. 536, na kterém ani nyní odvolací soud neshledává důvod ničeho měnit. V řízení bylo prokázáno, že J [REDAKCE] M [REDAKCE] způsobila trestnou činností škodu ve výši přes 10 milionů Kč, přitom byla nemajetná, měla tři děti, žila sama, byla odsouzena k výkonu trestu odnětí svobody na 6 let, později ještě na další 2 roky, bylo na ni vedeno několik exekucí. Vymožení pohledávky proti ní tedy reálně nebylo.

38. Společnost HERITAGE 2000 s.r.o. byla vymazána z obchodního rejstříku 12. 5. 2017 po zrušení s likvidací, která byla nařízena dne 25. 9. 2015 z důvodu, že po dobu delší než čtyři roky byla společnost zcela nečinná, mezi lety 2011 a 2014 nepodávala daňová přiznání, neměla žádný majetek a nevyvíjela podnikatelskou činnost. Z doplněného dokazování sdělením Finančního úřadu pro hl. m. Prahu sice bylo zjištěno, že společnost za roky 2003 až 2010 daňová přiznání podávala, nicméně vzhledem k plynutí času již neměl příslušný správce daně daňová přiznání k dispozici. Společnost pak neplnila své povinnosti a nezakládala do obchodního rejstříku účetní závěrky, tudíž ohledně její činnosti není nic bližšího známo. S ohledem na závěry provedené likvidace však není důvod k tomu dospět k jinému závěru, než že vymáhání pohledávky po této společnosti by bylo pro žalobce zjevně neúspěšné.

39. Námitky 1. žalované, že žalobce vstupoval do závazkového vztahu se společností HERITAGE 2000 s.r.o., aniž si řádně prověřil její solventnost a spolehlivost, tudíž jednal bez potřebné opatrnosti, odvolací soud rovněž neshledává důvodnými. Žalobci lze přisvědčit v tom, že se mu od této společnosti mělo dostat plnění v podobě zprostředkování převodu smlouvy, a nikoli plnění peněžního. Žalobce úplatu za toto zprostředkování zčásti složil do advokátní úschovy, z části se zajistil směnkou. Po žalobci nebylo možno žádat (v rámci prevenční povinnosti), aby předvídal, že se stane obětí podvodu a že částka složená do

advokátní úschovy bude advokátem vyplacena v rozporu se smlouvou. Takto široce prevenční povinnost chápat nelze. Ohledně pojetí prevenční povinnosti odvolací soud odkazuje na soudem prvního stupně přílehlavě citovanou literaturu a judikaturu (viz odst. 63. napadeného rozsudku). K převodu obchodního podílu J. K. ve společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. pak došlo až v roce 2004, tedy poté, co k podvodnému jednání došlo. Z tohoto jednání proto žalobce při vstupu do závazkového vztahu s HERITAGE 2000 s.r.o. nemohl ničeho vyvozovat.

40. K vymáhání pohledávky po [redacted] Z [redacted] D [redacted]

41. Žalobce pohledávku vymáhal po [redacted] Z [redacted] D [redacted]. Proti němu se domohl jejího uspokojení ve výši 4 600 000 Kč na jistinu, včetně odpovídajícího příslušenství.

42. Námitky žalovaných, že žalobce bezdůvodně upustil od vymáhání částky 1 400 000 Kč proti [redacted] D [redacted], neshledává odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně opodstatněnými. Žalobce se mohl proti [redacted] D [redacted] domáhat zaplacení částky 1 400 000 Kč pouze z titulu náhrady škody, neboť [redacted] D [redacted] do advokátní úschovy složil pouze částku 4 600 000 Kč a směnku vystavenou společností HERITAGE 2000 s.r.o. znějící na částku 1 400 000 Kč. Samotnou částku 1 400 000 Kč tedy do úschovy [redacted] D [redacted] nesložil a přímý nárok vůči [redacted] D [redacted] na zaplacení této částky proto neměl. Aby mohl být vůči [redacted] D [redacted] ohledně částky 1 400 000 Kč úspěšný, musel by prokázat, že jeho jednáním vznikla žalobci v této výši škoda, což bylo podmíněno tím, že by se mu od společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. plnění ze směnky mohlo skutečně dostat. Vzhledem k tomu, že společnost HERITAGE 2000 s.r.o. několik let nevyvíjela podnikatelskou činnost, neměla žádný majetek a zanikla po zrušení s likvidací, v rámci níž rovněž nebyl žádný majetek dohledán a žádný likvidační zůstatek nebyl vyplacen, lze uzavřít, že vymáhání částky 1 400 000 Kč po [redacted] D [redacted] neznamenalo porušení prevenční povinnosti ze strany žalobce ve smyslu nevyužití všech možností vedoucích k vymožení pohledávky za všemi solidárně zavázanými subjekty. Odvolací soud tak ve shodě se soudem prvního stupně uzavírá, že ve zpětvzetí žaloby v části týkající se vydání směnky, ev. náhrady škody ve výši 1 400 000 Kč ve sporu, který vedl proti [redacted] D [redacted] u Obvodního soudu pro Prahu 10, nelze porušení prevenční povinnosti spatřovat.

43. K podání insolvenčního návrhu:

44. Ve skutečnosti, že žalobce kromě exekučního návrhu nepodal též insolvenční návrh, odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně porušení prevenční povinnosti nespatřuje. Informacemi nutnými k podání insolvenčního návrhu nemusel žalobce disponovat, přitom k uspokojení jeho pohledávky by podání exekučního návrhu postačovalo, nebýt nesprávného úředního postupu 2. žalovaného. Podáním insolvenčního návrhu by si žalobce pro uspokojení své pohledávky žádné lepší pořadí nezajistil.

45. K podání návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech:

46. Závěry soudu prvního stupně, že ani ve skutečnosti, že žalobce nepodal návrh na zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem nelze shledat porušení prevenční povinnosti, však odvolací soud nepovažuje za správné. V tomto ohledu tedy shledal odvolání žalovaných opodstatněným.

47. V době od vykonatelnosti exekučního titulu do podání exekučního návrhu měl žalobce možnost postupovat podle § 338b a násl. o. s. ř. v tehdy platném znění a podat návrh na zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech povinného.

48. *Podle § 338d odst. 1 o. s. ř. v tehdy platném znění je pro pořadí soudcovského zástavního práva na nemovitostech rozhodující den, v němž soudu došel návrh na zřízení soudcovského zástavního práva; došlo-li několik návrhů ve stejný den, mají zástavní práva stejné pořadí. Bylo-li však pro vymáhanou pohledávku již dříve zřízeno zákonné nebo smluvní zástavní právo, řídí se pořadí soudcovského zástavního práva pořadím tohoto zástavního práva.*

49. Ze shora citovaného ustanovení plyne, že pokud by žalobce ve zmíněném období návrh na zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech povinného podal, mohl si zajistit k datu podání návrhu lepší pořadí pro uspokojení své pohledávky. Vzhledem k tomu, že na nemovitostech povinného v tu dobu již vážla zástavní práva jiných věřitelů, dosáhl by žalobce stejného pořadí.

50. Odvolací soud má za to, že vzhledem k okolnostem případu měl žalobce v rámci zajištění si možnosti uspokojení své pohledávky využít i tento postup a pokud tak neučinil, porušil prevenční povinnost. V době, kdy měl exekuční titul proti J. K. totiž věděl, že po ostatních solidárně zavázaných dlužnících, kromě D. není uspokojení jeho pohledávky reálné (viz výše). Z obchodního rejstříku mohl zjistit, že J. K. převedl svůj obchodní podíl ve společnosti HERITAGE 2000 s.r.o. Z veřejně dostupných zdrojů (katastru nemovitostí) se mohl přesvědčit, že nemovitosti povinného již byly zatíženy zástavními právy jiných věřitelů. To všechno jej mělo vést k takovému postupu, aby uspokojení jeho pohledávky bylo co nejjistější. Obezřetnější postup měl volit i s ohledem na výši své pohledávky.

51. Odvolací soud proto shledal, že postup žalobce, který návrh na zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem povinného nepodal, ačkoli by si jím zajistil lepší pořadí své pohledávky, je porušením prevenční povinnosti (§ 415 obč. zák.), neboť žalobce tímto postupem mohl vzniku škody předejít. Na straně žalobce je proto dáno spoluzavinění na vzniku škody (§ 441 obč. zák.). Jako odpovídající přitom odvolací soud shledal podíl v poměru 25 %. V řízení bylo prokázáno, že větší měrou se na vzniku škody podílel nesprávný úřední postup 2. žalovaného. V době, kdy žalobce podával exekuční návrh, až do září 2011 by totiž žalobce získal pro uspokojení své pohledávky lepší pořadí, pokud by 2. žalovaný tehdy dostal svým povinnostem plynoucím mu z příslušných právních předpisů a zřídil na nemovitostech povinného exekutorské zástavní právo. Návrhem na zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech povinného by svou situace mohl pouze zlepšit. Žalobce nelze klást k tíži, že se spolehl na řádný postup soudního exekutora.

52. Pokud se jedná o úroky z prodlení a stanovení počátku prodlení ode dne 26. 10. 2017, postupoval soud prvního stupně zcela v souladu s předchozími závěry odvolacího soudu, na nichž rovněž odvolací soud nehodlá ničeho měnit a odkazuje na své usnesení čl. 536, odst. 68., 69.

53. Na základě výše uvedeného odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil tak, že žalobu co do částky 810 171,07 Kč s příslušenstvím zamítl. Ve zbytku rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.

54. Výrok II. nebyl odvoláním napaden, tudíž zůstal nedotčen.

55. O náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. a § 142 odst. 2 o. s. ř. Žalobce byl ve věci úspěšný co do částky 2 430 513,27 Kč, což představuje 65 % z původně žalované částky 3 764 732,72 Kč, neúspěšný pak co do částky 1 334 219,45 Kč, tj. z 35 %. Za neúspěch je přitom nutno považovat i částečná zpětvzetí žaloby (§ 146 odst. 2 věta první o. s. ř.). V rozsahu částky 382 853 Kč podal žalobce žalobu zcela nedůvodně, neboť se jednalo o částku, která mu byla zaplacená před podáním žaloby. Částka 141 195,38 Kč mu sice byla zaplacená až v průběhu řízení, avšak nikoli ze strany žalovaných. Žalobci proto náleží vůči žalovaným právo na náhradu nákladů řízení, které na uplatňování práva účelně vynaložil v rozsahu 30 % (65 – 35).
56. Žalobci vznikly náklady řízení za právní zastoupení advokátem. Náklady právního zastoupení advokátem sestávají z odměny advokáta za celkem 25 úkonů právní služby. Výše odměny advokáta za jeden úkon právní služby podle § 7 bod 6. vyhlášky 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále „a. t.“) činí:
- z tarifní hodnoty 3 764 732,72 Kč částku 23 380 Kč, přičemž jako účelně vynaložené odvolací soud shledal 4 úkony (příprava převzetí věci, žaloba, písemné podání ve věci samé z 30. 5. 2015 a z 18. 5. 2016 (částečné zpětvzetí)) a odměna tak činí 4 x 23 380 Kč = 93 520 Kč,
 - z tarifní hodnoty 3 381 879,72 Kč (po částečném zpětvzetí žaloby o částku 382 853 Kč) částku 21 860 Kč, přičemž jako účelně vynaložené shledal odvolací soud 8 úkonů právní služby (účast u jednání soudu prvního stupně dne 6. 6. 2015, podání odvolání z 29. 6. 2016, vyjádření k odvolání z 29. 7. 2016 (za ½), účast u jednání odvolacího soudu dne 2. 11. 2016, vyjádření k dovolání z 25. 10. 2017, účast u jednání soudu prvního stupně dne 9. 9. 2019, písemné podání ve věci samé z 19. 10. 2019, účast u jednání soudu prvního stupně dne 9. 1. 2020) a odměna tak činí 7,5 x 21 860 Kč = 163 950 Kč,
 - z tarifní hodnoty 3 240 684,34 Kč (po částečném zpětvzetí žaloby o částku 141 195,38 Kč) částku 21 300 Kč, přičemž jako účelně vynaložené shledal odvolací soud 13 úkonů právní služby (písemné podání ve věci samé z 10. 2. 2020, 13. 5. 2020, účast u jednání soudu prvního stupně dne 14. 5. 2020, podání odvolání z 21. 7. 2020, vyjádření k odvolání z 11. 1. 2021, písemná podání ve věci samé z 14. 11. 2021, 31. 12. 2021, účast u jednání soudu prvního stupně dne 15. 11. 2021, 20. 1. 2022, 21. 2. 2022 a 3. 3. 2022 (za ½ - došlo jen k vyhlášení rozsudku), vyjádření k odvolání z 30. 9. 2022, účast u jednání odvolacího soudu dne 5. 10. 2022) a odměna tak činí 12,5 x 21 300 Kč = 266 250 Kč.
57. Advokát má dále nárok na paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 a. t. ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby. Paušální náhrada proto činí 25 x 300 Kč = 7 500 Kč.
58. Advokát je plátcem DPH, a proto má podle § 137 odst. 3 o. s. ř. právo na náhradu 21% DPH, což činí částku 111 556,20 Kč.
59. Celkem činí žalobcem účelně vynaložené náklady řízení před soudy všech stupňů částku 642 776,20 Kč (93 520 + 163 950 + 266 250 + 7 500 + 111 556,20). Z toho 30 % činí částku 192 832,80 Kč, kterou mu odvolací soud přiznal ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **přípustné** dovolání, které se podává ve lhůtě dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně za podmínek § 237 o. s. ř.

Praha 5. října 2022

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu